

**CRNA GORA
MINISTARSTVO FINANSIJA**

Broj: 02-03-8451/1

Podgorica, 21. jun 2018. godine

**MINISTARSTVO ODRŽIVOG RAZVOJA I TURIZMA
-n/r ministra, g-dina Pavla Radulovića-**

Poštovani gospodine Raduloviću,

Na osnovu Vašeg akta, broj: 112-1724/2, kojim se traži mišljenje na tekst *Predloga zakona o potvrđivanju Minamata konvencije o živi*, Ministarstvo finansija daje sljedeće

MIŠLJENJE

Na tekst Predloga zakona i pripremljeni Izvještaj o sprovedenoj analizi procjene uticaja propisa, sa aspekta implikacija na poslovni ambijent, nemamo primjedbi.

Uvidom u tekst i dostavljeni Izvještaj o sprovedenoj analizi procjene uticaja propisa utvrđeno je da će za sprovođenje ovog propisa biti potrebno obezbijediti finansijska sredstva iz budžeta Crne Gore u periodu od 2019-2021. godine. Za navedeni period, procjenjeno je da će u okviru budžeta Agencije za zaštitu prirode i životne sredine biti potrebno obezbijediti sredstva u iznosu od 10.000,00 € za ažuriranje nacionalnog inventara ispuštanja žive, dok je sredstva u iznosu od 7.000,00 € potrebno izdvojiti za edukacije, od strane Ministarstva održivog razvoja i turizma, Ministarstva zdravlja i Agencije za zaštitu prirode i životne sredine.

Sredstva potrebna za implementaciju Predloga zakona o potvrđivanju Minamata konvencije o živi u periodu od 2019-2021. godine, potrebno je prilagoditi sredstvima opredijeljenim za navedene namjene godišnjim zakonom o budžetu za predmetne godine u okviru potrošačkih jedinica koje su prepoznate kao nosioci aktivnosti.

Shodno navedenom, Ministarstvo finansija daje saglasnost na *Predlog zakona o potvrđivanju Minamata konvencije o živi*.

S poštovanjem,

IZVJEŠTAJ O SPROVEDENOJ ANALIZI PROCJENE UTICAJA PROPISA

PREDLAGAČ

MINISTARSTVO ODRŽIVOG RAZVOJA I TURIZMA

NAZIV PROPISA

Predlog zakona o potvrđivanju Minamata konvencije o živi

1. Definisanje problema

- Koje probleme treba da riješi predloženi akt?
- Koji su uzroci problema?
- Koje su posljedice problema?
- Koji su subjekti oštećeni, na koji način i u kojoj mjeri?
- Kako bi problem evoluirao bez promjene propisa ("status quo" opcija)?

Predloženim aktom rješavaju se sljedeći problemi:

- Minamata konvencijom o živi pruža se međunarodni regulatorni okvir koji ima za cilj rješavanje problema zagađivanja živom na globalnom nivou. Živa je vrlo otrovna supstanca koja, ako se emituje ili ispusti u vazduh, zemljište i vodu, može preći velike ozbiljan rizik za ljude, ekosisteme, floru i faunu. S obzirom na to da može preći velike udaljenosti vazduhom i vodom, živa predstavlja globalnu prijetnju koja se može otkloniti samo saradnjom na međunarodnom nivou. Do 50-tih godina prošlog vijeka mislilo se da živa nije opasna, mada se znalo za oboljenja rudara i šeširdžija, kojima se često razvijao tremor ("šeširdžijska drhtavica" –hatter's shakes, madhatter), gubitak kose i zuba.
- Kao glavni uzrok problema navodi se naglo širenje trovanja živom u Japanu tokom 50-tih godina, čime je skrenuta pažnja javnosti. Fabrika za proizvodnju plastike ispuštala je metil-živu direktno u zaliv Minamata. Stanovnici koji su konzumirali morsku hranu iz zaliva zagađenu metil-živom, osjetili su nepokretnost udova, uz pojavu gluvoće, slabljenja vida, apatije, mentalnih oštećenja.
- U zavisnosti od vrste živinog jedinjenja i njegove količine, posledice trovanja živom mogu biti akutne (nagle) ili hronične. Akutno trovanje nastaje, uglavnom, uzimanjem veće količine sublimata i često se završava za nekoliko sati. U slučaju hroničnog trovanja glavne promjene nastaju na organima za varenje i na nervnom sistemu.
- Iz gore navedenog, zaključuje se da je živa i većina njenih jedinjenja veoma toksična po ljude i životnu sredinu (subjekti koji bi bili oštećeni), čak i relativno male doze/koncentracije mogu da imaju ozbiljno štetno dejstvo na neurološki razvoj.
- Usljed ljudskih aktivnosti koje doprinose ispuštanju žive u životnoj sredini i u lancu ishrane problem bi evoluirao odnosno došlo bi do povećavanja koncentracija žive u životnoj sredini. Elementarna živa koja se ispusti u atmosferu vremenom se deponuje u vodenu životnu sredinu gdje može da se konvertuje uz pomoć bakterija u metilživu, njenu najtoksičniju formu. U zavisnosti od forme, živa može da ostane u vazduhu do jedne godine i može da se transportuje hemisferom prije nego što se deponuje; zbog toga se pitanje upravljanja živom ne može riješiti samo na nacionalnom nivou.

2. Ciljevi

- Koji ciljevi se postižu predloženim propisom?
- Navedi usklađenost ovih ciljeva sa postojećim strategijama ili programima Vlade, ako je primjenljivo.

- Cilj potvrđivanja Minamata konvencije o živi je zaštita zdravlja ljudi i životne sredine od antropogenih emisija žive i živinih jedinjenja.

- Navedeni ciljevi dati su u Strategiji upravljanja hemikalijama 2015-2018. Usvajanje Predloga zakona o potvrđivanju Minamata konvencije o živi utvrđeno je Programom pristupanja Crne Gore EU 2018-2020, za IV kvartal 2018.

3. Opcije

- Koje su moguće opcije za ispunjavanje ciljeva i rješavanje problema? (Uvijek treba razmatrati "status quo" opciju i preporučljivo je uključiti i neregulatornu opciju, osim ako postoji obaveza donošenja predloženog propisa.)
- Obrazložiti preferiranu opciju?

- Jedini način uređenja ovog pitanja je regulatorna opcija, kroz donošenje gore navedenog propisa. "Status quo" se za rješavanje ovog problema ne može uzeti kao prihvatljiva opcija, jer se radi o ključnim pitanjima koje treba urediti na način da se obezbijedi potpuna i efikasna zaštita zdravlja ljudi i životne sredine od žive i živinih jedinjenja. Takođe, integracioni proces približavanja Crne Gore Evropskoj uniji donosi potrebu usvajanja međunarodnih pravnih instrumenata.

4. Analiza uticaja

- Na koga će i kako će najvjerojatnije uticati rješenja u propisu - nabrojati pozitivne i negativne uticaje, direktne i indirektno?
- Koje troškove će primjena propisa izazvati građanima i privredi (naročito malim i srednjim preduzećima)?
- Da li pozitivne posljedice donošenja propisa opravdavaju troškove koje će on stvoriti?
- Da li se propisom podržava stvaranje novih privrednih subjekata na tržištu i tržišna konkurencija?
- Uključiti procjenu administrativnih opterećenja i biznis barijera.

- Potvrđivanje Minamata konvencije o živi imaće pozitivan uticaj na zdravlje ljudi i stanje životne sredine, jer će doprinijeti smanjenju zagađenja živom. Za Crnu Goru, najznačajni dio konvencije odnosi se na zabranu proizvoda, odnosno na preduzimanje mjera da se ne dozvoli proizvodnja, uvoz ili izvoz novih proizvoda koji sadrže živi. Proizvodi koji se postepeno napuštaju navedeni u tekstu Konvencije. Postoji spisak proizvoda koji će biti ukinuti do 2020. godine. Međutim (prema članu 6), zemlje mogu da se prijave za petogodišnje produženje rokova i taj rok se može još produžiti na ukupno 10 godina, čineći da datum stupanja na snagu za proizvode bude 2030. godina.

- Propis neće izazvati dodatne troškove građanima i privrednim subjektima. Crna Gora je tokom 2016-2017. godine realizovala projekat: „Pripreme za ratifikovanje i implementaciju Minamata Konvencije o živi-inicijalna procjena za Crnu Goru“ kako bi se omogućilo određivanje nacionalnih zahtjeva i potreba za ratifikacijom Minamata konvencije, kao i da se uspostave osnovi za buduću primjenu Konvencije. Kao jedan od rezultata projekta dobijen je Minamata inicijalni izvještaj u skladu sa kojim je procijenjeno da neće biti troškova za građane i privredu.

- Donošenje propisa ne iziskuje dodatne troškove, jer ne predviđa osnivanje novih institucija, kao ni zapošljavanje novih službenika, ni nabavku nove opreme.
- U procesu donošenja ovog propisa nijesu utvrđene biznis barijere, jer nema (dodatnih) opterećenja na privatni sektor. Takođe nema ni opterećenja administrativnog sistema.

5. Procjena fiskalnog uticaja

- Da li je potrebno obezbjeđenje finansijskih sredstava iz budžeta Crne Gore za implementaciju propisa i u kom iznosu?;
- Da li je obezbjeđenje finansijskih sredstava jednokratno, ili tokom određenog vremenskog perioda? Obrazložiti;
- Da li implementacijom propisa proizilaze međunarodne finansijske obaveze? Obrazložiti;
- Da li su neophodna finansijska sredstva obezbijedena u budžetu za tekuću fiskalnu godinu, odnosno da li su planirana u budžetu za narednu fiskalnu godinu?;
- Da li je usvajanjem propisa predviđeno donošenje podzakonskih akata iz kojih će proistići finansijske obaveze?;
- Da li će se implementacijom propisa ostvariti prihod za budžet Crne Gore?;
- Obrazložiti metodologiju koja je korišćena prilikom obračuna finansijskih izdataka/prihoda;
- Da li su postojali problemi u preciznom obračunu finansijskih izdataka/prihoda? Obrazložiti;
- Da li su postojale sugestije Ministarstva finansija na nacrt/predlog propisa?;
- Da li su dobijene primjedbe implementirane u tekst propisa? Obrazložiti.

- Za sprovođenje propisa biće potrebna finansijska sredstva iz budžeta Crne Gore koja su planirana za unaprijeđenje istraživanja i monitoring, poput učešća u radu regionalnih radnih tijela u cilju smanjenja zagađenja živom, kao i redovno učešće u radu tijela EU za upravljanje hemikalijama i ažuriranje nacionalnog inventara ispuštanja žive. Takođe, biće neophodno izdvajanje određenih sredstava za edukaciju i podizanje nivoa svijesti, poput: organizovanja edukativnih događaja i drugih metoda podizanja svijesti u cilju edukovanja šire javnosti o opasnostima izlaganja živi i živinim jedinjenjima, izrada i distribucija relevantnih brošura itd. Navedne aktivnosti su procijenjene na 10.000 eura za ažuriranje nacionalnog inventara ispuštanja žive koje treba da izdvoji Agencija za zaštitu prirode i životne sredine u periodu 2019-2021. godine, kao i 7.000 eura za potrebe edukacije, od strane Ministarstva održivog razvoja i turizma, Ministarstva zdravlja i Agencije za zaštitu prirode i životne sredine.
- Obezbjedivanje finansijskih sredstava biće kontinuirano. Gore navedene aktivnosti će se kontinuirano sprovoditi u cilju unaprijeđenja programa monitoringa i ojačavanja kapaciteta u sklopu postojećih institucija koje aktivno učestvuju u monitoringu i istraživanju. Takođe, ovaj cilj obuhvata i ažuriranje početnog inventara žive, što će olakšati izvještavanje prema Konvenciji.
- Implementacija propisa ne prouzrokuje međunarodne finansijske obaveze.
- Za sprovođenje propisa nijesu potrebna dodatna finansijska sredstva iz budžeta Crne Gore.
- Neće se donositi dodatni podzakonski akti.
- Implementacijom propisa neće se ostvarivati prihodi za budžet Crne Gore.

6. Konsultacije zainteresovanih strana

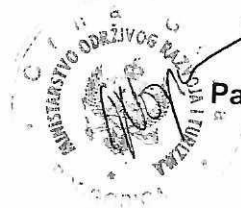
- Naznačiti da li je korišćena eksterna ekspertiza i ako da, kako;
- Naznačiti koje su grupe zainteresovanih strana konsultovane, u kojoj fazi RIA procesa i kako (javne ili ciljane konsultacije);
- Naznačiti glavne rezultate konsultacija, i koji su predlozi i sugestije zainteresovanih strana prihvaćeni odnosno nijesu prihvaćeni, Obrazložiti.

- Za izradu Predlog zakona o potvrđivanju Minamata konvencije o živi nije korišćena eksterna ekspertiza.
- Ministarstvo održivog razvoja i turizma uputilo je Predlog zakona na davanje mišljenja, primjedbi i sugestija nadležnim ministarstvima i institucijama.

7: Monitoring i evaluacija

- Koje su potencijalne prepreke za implementaciju propisa?
- Koje će mjere biti preduzete tokom primjene propisa da bi se ispunili ciljevi?
- Koji su glavni indikatori prema kojima će se mjeriti ispunjenje ciljeva?
- Ko će biti zadužen za sprovođenje monitoringa i evaluacije primjene propisa?
- Prepreka za implementaciju propisa nema.
- Mjera koja se preduzima tokom primjene propisa radi ispunjenja ciljeva jeste vršenje redovne inspekcijske kontrole od strane nadležne inspekcije, a preko ekološkog i sanitarnog inspektora.
- Glavni indikatori prema kojima će se mjeriti ispunjenje ciljeva su poštovanje propisanih normi.
- Agencija za zaštitu prirode i životne sredine i navedeni inspekcijski organi imaju zakonom utvrđene nadležnosti za sprovođenje primjene ovog propisa. Nadzor nad radom Agencije vrši Ministarstvo održivog razvoja i turizma.

Podgorica, 24.05.2018.

MINISTAR
Pavle Radulović